

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 65/03-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. marca 2003 predbežne prerokoval sťažnosť K. B., K., zastúpeného advokátom JUDr. R. Ž., Advokátska kancelária, K., vo veci porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Rob 778/00 a sp. zn. 39 Cb 1352/00 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. februára 2003 doručená sťažnosť K. B., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. Ž., Advokátska kancelária, K., vo veci porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Rob 778/00 a sp. zn. 39 Cb 1352/00 (v sťažnosti sú nesprávne uvedené sp. zn. 1 Rob 77/00 a sp. zn. 19 Cb 1352/00).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „Dňa 31. 3. 2000 sťažovateľ požiadal návrhom na vydanie platobného rozkazu Okresný súd Košice II na vydanie platobného rozkazu na sumu 24.159.- Sk s prísl. Súd platobný rozkaz vydal dňa 12. 4. 2000 pod č. k. 1 Rob 77/00-9. Proti platobnému rozkazu však podal odpor odporca PRAMEŇ s. r. o. Košice dňa 20. 6. 2000. Sťažovateľ sa k odporu vyjadril dňa 31. 7. 2000. Pretože súd od 31. 7. 2000 do 13. 3. 2001 neurčil pojednávanie a sťažovateľ si teda nevymohol svoju pohľadávku od odporcu (...) sťažovateľ preto podal u predsedu súdu sťažnosť dňa 13. 3. 2001. Z uznesenia ústavného súdu I. ÚS 57/01 vyplýva, že súd od 6. 10. 2000 do 14. 12. 2000 prevádzal vec sťažovateľa do iného registra, čo sa sťažovateľovi javí ako neprimerane dlhá doba a potom súd určil pojednávanie dňa 26. 1. 2001 na veľmi dlhé obdobie, na deň 21. 6. 2001, čo sťažovateľ nepovažuje za primeraný čas. Pretože dňa 11. 4. 2000 bol na majetok Prameň s. r. o. vyhlásený konkurz, dodnes sťažovateľ si nevymohol svoju oprávnenú pohľadávku od svojho dlžníka vo výške 24.159.- Sk s príslušenstvom. Potom okrem oznámenia prerušenia konania sťažovateľovi zo strany súdu, súd nevykonal žiadny úkon, ktorý by smeroval ku pokračovaniu v konaní okrem dotazu na správkyňu konkurznej podstaty v smere či súhlasí aby sa pokračovalo v konaní. Preto sťažovateľ podal u predsedu súdu ďalšiu sťažnosť dňa 4. 11. 2002. Predseda súdu oznámil sťažovateľovi, že jeho sťažnosť nie je dôvodná (...) Pretože súd nepokračoval v konaní so správkyňou konkurznej podstaty na základe sťažovateľovej sťažnosti zo dňa 4. 11. 2002 a nepokračuje dodnes podáva sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť (...)“.

Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia základných práv podľa označených článkov ústavy a Dohovoru žiadal okresnému súdu prikázať konať vo veci sp. zn. 19 Cb 1352/00 bez zbytočných prietáhov a priznať mu primerané finančné zadostučinenie v sume 30 000 Sk, ako aj náhradu trov konania v sume 8 976 Sk. Sťažovateľ k sťažnosti pripojil sťažnosť

podanú predsedovi okresného súdu zo 4. novembra 2002 a odpoveď predsedu okresného súdu na túto sťažnosť z 25. novembra 2002 č. Spr. 23137/02.

Z tejto odpovede okrem iného vyplýva, že „uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. 4. 2001 č. k. 2 K 34/00-11 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného (...) Podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní vyhlásením konkurzu sa súdne a iné konania, ktoré sa začali pred vyhlásením konkurzu prerušujú, ak sa týkajú majetku patriaceho do podstaty alebo ak sa týkajú nárokov, ktoré majú byť z podstaty uspokojené. Konanie vedené pod sp. zn. 39 Cb 1352/00 je teda prerušené a v konaní nie je možné pokračovať“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná (...) súdom (...), ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že súdne konanie, v ktorom podľa sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, je v dôsledku skutočnosti, že uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 11. apríla 2001 č. k. 2 K 34/00-11 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu PRAMENĽ, s. r. o., Košice, t. j. účastníka napadnutého konania pred okresným súdom, zo zákona prerušené [§ 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 238/91 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“)] a z tohto dôvodu, ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v zákone o konkurze a vyrovnaní, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty jeho účastníkov, a tým k naplneniu účelu označeného základného práva, tak ako to bolo uvedené vyššie. Sťažovateľ netvrdil ani neuviedol žiadnu skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že v danej veci neexistoval zákonný dôvod na prerušenie konania, resp. že prekážka prerušenia konania už odpadla. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako je to v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 3/00, I. ÚS 78/02, III. ÚS 42/02). K uvedenému je potrebné dodať, že sťažovateľ svojou sťažnosťou nenamietal porušenie označeného základného práva postupom krajského súdu v konaní po vyhlásení konkurzu, ktoré počas trvania konkurzu a za podmienok uvedených v zákone o konkurze a vyrovnaní vyvoláva uvedenú zákonnú prekážku namietaného postupu okresného súdu, resp. ktorého výsledkom môže byť ukončenie stavu právnej neistoty sťažovateľa v súvislosti s tými právami a povinnosťami, ktoré sú predmetom prerušeného konania pred okresným súdom.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa označeného článku ústavy postupom okresného súdu v čase pred prerušením konania v dôsledku vyhláseného konkurzu, ústavný súd tieto námietky na základe predmetnej sťažnosti preskúmať nemohol, pretože o ich opodstatnenosti už ústavný súd rozhodol uznesením z 22. novembra 2001 č. k. I. ÚS 57/01-14 tak, že návrh sťažovateľa (podnet na začatie konania) ako zjavne neopodstatnený odmietol. V tomto uznesení ústavný súd konštatoval, že „navrhovateľ namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

v občianskom súdnom konaní, ktoré sa týka jeho majetkovej veci vyplývajúcej z obchodných vzťahov. Toto konanie trvá k dnešnému dňu cca 20 mesiacov. Okresný súd o návrhu navrhovateľa na vydanie platobného rozkazu rozhodol do dvoch týždňov, avšak odporca podal proti vydanému platobnému rozkazu odpor (§ 174 ods. 2 Občianskeho súdneho konania). Vyhlásenie konkurzu 11. apríla 2001 na majetok úpadcu – odporcu navrhovateľa v konaní pred okresným súdom - zakladá zákonný dôvod pre jeho prerušenie. Až do toho času procesné úkony okresného súdu plynulo smerovali k odstráneniu právnej neistoty navrhovateľa, čo je hlavným účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 61/98). Postup okresného súdu sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné vzhľadom na predmet konania a jeho celkovú dĺžku kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Pretože s ohľadom na tieto skutočnosti neprichádza do úvahy, aby ústavný súd namietaný postup všeobecného súdu mohol po prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd jeho návrh odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený“.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Pokiaľ sa prietahy v čase pred uvedeným prerušením konania (v dôsledku vyhláseného konkurzu) týkajú namietaného porušenia základného práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktorý nebol predmetom návrhu sťažovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 57/01 a ústavný súd o porušení tohto článku uvedeným uznesením teda nerozhodoval, ústavný súd tieto námietky na základe predmetnej sťažnosti preskúmať nemohol, pretože sťažovateľ svoju sťažnosť nepodal v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa tohto ustanovenia sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Obdobne to platí aj pre právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 34/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu okresného súdu v čase pred prerušením napadnutého konania vo vzťahu k tomuto článku Dohovoru dozvedel najneskôr v deň, keď podal predchádzajúci návrh (I. ÚS 57/01), t. j. 12. júna 2001. Predmetnú sťažnosť sťažovateľ ústavnému súdu podal až 24. februára 2003, t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. K tomu je potrebné dodať, že ústavná ani zákonná úprava „novej“ sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (s účinnosťou od 1. januára 2002) ju nekvalifikuje ako individuálny prostriedok ochrany ľudských práv a základných slobôd nahradzujúci individuálne konania o ochrane ľudských práv a základných slobôd pred ústavným súdom prístupné navrhovateľom (sťažovateľom) do 31. decembra 2001 (II. ÚS 29/02, II. ÚS 57/02). Sťažovateľ mal až do 31. decembra 2001 k dispozícii prostriedky individuálnej ochrany svojho základného práva pred ústavným súdom, ktoré však vo vzťahu k tomuto právu zaručenému v Dohovore nevyužil bez toho, že by mu v tom bránili vážne prekážky.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2003